

Skatteetaten

INFORMASJON TIL MEDLEMMENE I SKATTEKLAGENEMNDA

FORORD

Dette heftet er ment å gi en kortfattet beskrivelse av skatteklagenemndas plass i ligningsforvaltningen og en orientering om de viktigste formelle regler som gjelder for nemndas arbeid. Enkelte materielle skatteregler er også omtalt. For en mer omfattende beskrivelse av den materielle skatteretten vises det til andre kilder, f.eks. Lignings-ABC.

Dersom ikke annet er angitt, viser paragrafhenvi-ningene i heftet til ligningsloven.

Den enkelte nemnd og det enkelte kontor avgjør hvordan de ønsker å benytte heftet. Det kan f.eks. være en del av et undervisnings- eller informasjonsopplegg sammen med muntlig informasjon.

Henvendelser om innhold, utforming, distribusjon mv. av heftet, kan rettes til Skattedirektoratet.

Oslo, desember 2007

OM NEMNDENE I SKATTEFORVALTNINGEN

Fra og med 2008 har landet fem skattekontorer, Skatt øst, Skatt sør, Skatt vest, Skatt Midt-Norge og Skatt nord. Hver region omfatter flere fylker.

Skatt øst omfatter:

Oslo, Akershus, Østfold, Hedmark og Oppland

Skatt sør omfatter:

Vest-Agder, Aust-Agder, Telemark, Vestfold og Buskerud

Skatt vest omfatter:

Sogn og Fjordane, Hordaland og Rogaland

Skatt Midt-Norge omfatter:

Nord-Trøndelag, Sør-Trøndelag og Møre og Romsdal

Skatt nord omfatter:

Finnmark, Troms og Nordland

Skattekontoret erstatter likningskontor, fylkesskattekontor, skattefogdkontor og folkeregister i regionen. Skattekontoret utgjør en formell forvaltningsenhet. Skattekontoret består av mange kontorsteder innen regionen og utad fremstår disse kontorene som en del av skattekontoret.

Skattekontoret har avgjørelsesmyndighet under ordinær likning og skal behandle klage på likningen, samt ha adgang til å ta likningen opp til endring. Det skal være en skatteklagenemnd for hvert skattekontor. Skatteklagenemnda treffer avgjørelse i avdeling som består av tre av nemndas medlemmer, jf. ligningsloven § 3-10 nr. 1. Skatteklagenemnda har avgjørelsesmyndighet når skattekontorets vedtak påklages eller skattekontoret krever at nemnda overprøver skattekontorets vedtak i endringssak. Videre er det en begrenset adgang for etaten til å bringe skatteklagenemndas avgjørelser inn for overprøving av en landsdekkende nemnd: riksskattenemnda.

Skattekontoret har fortsatt sekretariatsfunksjonen, og saksforbereder vedtak som skal avgjøres av nemnda. Nemndene representerer et demokratisk innslag i forvaltningen, og skal være en rettssikkerhetsgaranti. Fra gammelt av har vi hatt et system der likningsforvaltningen har vært bygd opp av folkevalgte kollegiale nemnder og en fagetat med ansatte.

I nemndene sitter medlemmene som nøytrale representanter, som skal søke å sikre at skatter blir utliknet etter de bestemmelser som Stortinget har vedtatt. Nemndene besitter både fagkunnskap og kunnskaper om lokale næringsgrener som er nyttig i likningsarbeidet. Når vedtaket er truffet av en allsidig og sammensatt nemnd har man en viss garanti for at det bygger på allsidige overveielser.

Valg og sammensetning av nemnda

Skatteklagenemndas medlemmer og varamedlemmer oppnevnes av fylkestingene i vedkommende region og valget

gjelder for fire år av gangen, jf. ligningsloven § 2-8. Fylkestingene står fritt til å oppnevne medlemmer så lenge de oppfyller de krav som følger av forskrift. Fylkestingene oppnevner forholdsmessig det antall medlemmer og varamedlemmer til skatteklagenemnda som størrelsen på fylket tilsier. Skattedirektoratet fastsetter hvor mange medlemmer og varamedlemmer som skal oppnevnes for hver skatteklagenemnd.

Det følger av forarbeidene (Ot. prp. nr. 29 for 1978-79) til ligningsloven at nemndene bør settes sammen av kvalifiserte personer med innsikt i de fremtredende næringer og yrker i vedkommende distrikt. Fra og med 2008 er det innført et krav om særskilt fagkompetanse. Skatteklagenemnda skal være sammensatt slik at minst to tredjedeler av nemndas medlemmer har formell utdanning innen fagområdene regnskap, økonomi eller jus og yrkeserfaring som omfatter minst ett av disse områdene. Lederen og nestlederen skal oppfylle kravene for å være tingrettsdommer i domstoloven § 54. Varamedlemmene skal også oppnevnes i samsvar med kompetansekravet.

Hvert fylkesting skal velge medlemmer til skatteklagenemnda i samsvar med kompetansekravet og i henhold til kommunelovens krav til at minst 40 pst. av hvert kjønn ordinært skal være representert i en nemnd.

Rett og plikt til å være medlem av nemnda

Enhver stemmeberettiget person som bor i det aktuelle fylket er valgbar og plikter å gjøre tjeneste etter valg eller oppnevning som medlem av, eller varamedlem til, nemnd. Tjenesteplikten fremgår av ligningsloven § 2-6.

Fritaksgrunner

Under visse omstendigheter kan man kreve seg fritatt fra verv i nemnd. Den som vil ha fylt seksti år ved funksjonstidens begynnelse, og den som har vært medlem av et likningsorgan hele den foregående valgperioden har rett til å kreve seg fritatt for valg eller oppnevning, se ligningsloven § 2-6 nr. 2.

2.2

2.2.1

Søknad om fritak sendes fylkestinget. Man kan søke om fritak til enhver tid i løpet av perioden, jf. § 2-6 nr. 3.

Det er også mulig å søke fritak av andre grunner enn de som er nevnt over. Slikt fritak er bare aktuelt når det vil være uforholdsmessig vanskelig for den oppnevnte å skjøtte sitt verv. At den som søker om fritak er sterkt engasjert i sitt arbeid eller i annen virksomhet, skal vanligvis ikke være god nok grunn for fritak.

Personer utelukket fra nemndsdeltagelse

Noen personer kan ikke være medlemmer i nemndene, jf. ligningsloven § 2-5.

Innehavere av visse stillinger kan ikke være medlemmer i nemndene, for eksempel tjenestemenn i Skatte- direktoratet og ved skattekontorene, skatteoppkrevere og tjenestemenn ved deres kontor, politiembdsmenn, politifullmektiger, statsadvokater mv.

Man kan også utelukkes fra å være medlem i nemnda

på grunn av sine handlinger, se § 2-5 bokstav d, e og f. Størst praktisk betydning har bestemmelsene om at alvorlige brudd på skatte- og avgiftsregler utelukker fra nemndsdeltakelse.

Ingen kan samtidig være medlem av, eller varamedlem til, flere enn ett likningsorgan som nevnt i §§ 2-2 til 2-4, (dvs. skatteklagenemnda, riksskattenemnda eller nemndene ved sentralskattekontorene), jf. ligningsloven § 2-7.

Samtlige utelukkelsesgrunner gjelder selv om tilfellet inntreffer midt i perioden. Nemndsmedlemmet må da fratre sitt verv.

Taushetsplikt

Medlemmer av nemnder har taushetsplikt om alt de får vite om noens formues-, inntekts- eller andre økonomiske, bedriftsmessige og personlige forhold. Taushetsplikten gjelder også etter at medlemmene har fratrudd sine verv. Skattekontoret skal påse at alle medlemmene

i skatteklagenemnda underskriver en skriftlig taushets-erklæring.

Erklæringen er likevel ikke noe vilkår for taushetsplikten, da denne er fastsatt i lov. En overtredelse kan derfor være straffbar selv om taushetserklæring ikke er underskrevet. Brudd på taushetsplikten kan være straffbart etter straffeloven § 121. Det er av stor betydning at det enkelte nemndsmedlem er bevisst på bestemmelsene om taushetsplikt.

Ligningsloven § 3-13 regulerer taushetsplikten. Taushetsplikten gjelder bare overfor uvedkommende. Hvem som er «uvedkommende» må avgjøres i det enkelte tilfelle. Stort sett vil det ikke by på problemer å avgjøre hvem man kan snakke med om fortrolige opplysninger. I utgangspunktet vil det være begrenset til de medlemmene av nemnda som deltar i avgjørelsen, ansatte ved skattekontoret og skattyter selv. Fortrolige opplysninger kan for eksempel ikke diskuteres med ektefelle eller venner. Da bryter man taushets-

plikten. I utgangspunktet er det mulig å snakke med skattyter om skattyters egen likning. Ligningsloven legger imidlertid opp til skriftlig saksbehandling, og skattekontoret kan kreve skriftlig bekreftelse på muntlige opplysninger som er gitt av skattyter. Det bør derfor i størst mulig grad unngås muntlig kontakt med skattyter om saken. Individuelle initiativ fra medlemmene i nemnda kan bidra til ulikt beslutningsgrunnlag blant nemndsmedlemmene. Dersom et nemndsmedlem har vært i kontakt med skattyter i forbindelse behandlingen av en konkret sak, skal de øvrige medlemmene i nemnda og skattekontoret orienteres om dette, og om hva som eventuelt ble uttalt i sakens anledning.

Ligningsloven § 3-13 nr. 2 angir forhold der taushetsplikten ikke er til hinder for at opplysninger blir gitt.

Taushetsplikten gjelder ikke for opplysninger som likevel er offentlig for allmennheten, for eksempel opplysninger i utleggseksemplaret av skattelisten, og opplysninger om RISK.

Bestemmelsene om taushetsplikt har særlig betydning i forholdet til media. Arbeidsdelingen mellom nemndene og skattekontoret, der nemndenes oppgave er begrenset til å fatte vedtak i endringssaker, gjør det naturlig at skattekontoret har kontakten med media. Det henstilles derfor til at alle henvendelser fra media kanaliseres gjennom skattekontoret.

Nemndsmedlemmene har ingen eiendomsrett til dokumentene i den enkelte sak. Med «dokumenter» menes også tekstmateriale og tallmateriale mv. som er lagret på annen måte enn på papir, for eksempel elektronisk i en datamaskin (datadokument). Dokumenter skal ikke beholdes ut over det som følger av avtale med skattekontoret. Det er staten som har eiendomsrett til dokumentene. I forhold til bestemmelsene om taushetsplikt er det viktig at nemndsmedlemmer ikke beholder dokumenter med taushetsbelagte opplysninger lenger enn det som er nødvendig for å fatte vedtak i saken.

Skattyters innsynsrett

Det fremgår av ligningsloven § 3-4 nr. 1 at skattyter har rett til å bli gjort kjent med saksdokument som angår hans likning. Ifølge bestemmelsens nr. 2 er det i visse tilfeller anledning til å nekte skattyter innsyn i dokumenter om egen likning. Dette gjelder blant annet opplysninger som kan svekke likningsmyndighetenes kontrollarbeid, dersom de blir kjent. I slike tilfeller bør medlemmene også være varsomme med å diskutere opplysningene muntlig med skattyter, selv om reglene i § 3-4 kun regulerer adgangen til selve dokumentet.

Notater o.a. i den enkelte sak, er interne dokumenter som kan holdes tilbake av likningsmyndighetene, jf. § 3-4 nr. 2 bokstav c. Skattyter bør gis anledning til å se slike dokumenter, med mindre særlige grunner taler imot det. Skattyter har også adgang til å få se skattekontorets forslag til skatteklagenemndas vedtak. Spørsmål om innsyn skal rettes til skattekontoret. Skattekontoret avgjør om innsyn skal gis, samt hvordan evt. innsyn skal gis.

2.5

Inhabilitet

At en person er inhabil, vil si at det foreligger omstendigheter som er egnet til å svekke tilliten til hans/hennes upartiskhet. Med "habil" menes at vedkommende ikke er i en slik situasjon. Bestemmelsen om inhabilitet fremgår av ligningsloven § 3-8.

Et nemndsmedlem kan være inhabil på grunn av:

- nært slektskap med den saken gjelder
- ekteskap og svogerskap
- annen personlig og nær tilknytning, for eksempel forlovelse eller vergemål
- betydelig økonomisk tilknytning, for eksempel medeier i et selskap
- nært arbeids- eller konkurranseforhold
- tidligere befatning med saken som medlem av lavere nemnd
- andre særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til medlemmets upartiskhet

Avdelingen avgjør selv om ett eller flere av medlemmene er inhabile. Det enkelte medlem har plikt til å gjøre avdelingen oppmerksom på forhold som kan gi grunnlag for inhabilitet. Også slik avgjørelse kan treffes etter skriftlig behandling i avdelingen.

Har ett eller flere av nemndsmedlemmene vært inhabile under behandlingen av en sak, er vedtaket eller avgjørelsen likevel gyldig dersom det er grunn til å regne med at dette ikke kan ha virket bestemmende på vedtakets innhold, jf. § 3-12.

3

HVORDAN NEMNDA TREFFER SINE AVGJØRELSER

3.1

Organisering av arbeidet og beslutningsdyktighet

3.1.1

Saksforberedelse

Saker for skatteklagenemnda forberedes av skattekontoret. Kontoret skal utforme et skriftlig forslag til vedtak, jf. ligningsloven § 3-9. Primært skal skatteklagenemndene behandle endringssaker fra egen region, men Skattedirektoratet kan bestemme at nemnda, i likhet med skattekontorene, skal behandle saker fra andre regioner.

Nemndsmedlemmene skal få tilgang til sakens dokumenter i god tid, slik at de kan sette seg godt inn i saken før avgjørelse fattes.

3.1.2

Avgjørelse i avdeling

Skatteklagenemnda treffer avgjørelse i avdeling som består av tre av nemndas medlemmer, jf. ligningsloven § 3-10 nr. 1.

Nemndas leder organiserer nemnda i avdelinger i samarbeid med skattekontoret. Det kan opprettes særskilte avdelinger for behandling av bestemte skattytergrupper eller sakstyper. Det er opp til det enkelte skattekontor i samarbeid med nemndas leder å vurdere om det er behov for at avdelingene bør være spesialiserte, ha geografisk tilknytning eller lignende. Avdelingene skal være sammensatt i samsvar med kompetansekravet i forskriften § 3 første ledd, men nemndas leder kan i særlige tilfeller beslutte at kompetansekravet skal fravikes.

Skattekontoret fordeler sakene mellom avdelingene.

Avgjørelsen treffes skriftlig eller i fulltallig møte. Nemnda treffer som hovedregel skriftlige vedtak i avdeling. Enkelt saker anses avgjort når saken har vært

forelagt skriftlig for medlemmene av avdelingen og alle er enige i avgjørelsen.

Avgjørelse i utvidet avdeling

Dersom det er dissens i avdelingen eller nemndas leder bestemmer det, treffes avgjørelsen i møte der avdelingen utvides med to medlemmer, hvorav en er nemndas leder, se ligningsloven § 3-10 nr. 2.

Nemndas leder kan for eksempel beslutte at saker av prinsipiell betydning kan treffes i utvidet avdeling uten at det direkte er uenighet i avdelingen. Behandling i utvidet avdeling kan bestemmes både før og etter at saken er påbegynt behandlet i avdeling, men ikke etter at avdelingen har truffet en enstemmig avgjørelse.

Innkalling til møter bør skje skriftlig, med mindre det etter omstendighetene er hensiktsmessig at innkallingen skjer på annen og tilfredsstillende måte.

For å treffe avgjørelse i utvidet avdeling må alle fem

3.1.3

medlemmene være til stede i møtet. Saken avgjøres ved simpelt flertall.

3.1.4

Skattekontorets og skattyters rett til å delta i møtebehandling

Når skatteklagenemnda avgjør saker i møte, har skattekontoret rett – og hvis nemnda krever det – plikt til å møte og gi uttalelse, jf. ligningsloven § 3-9 nr. 3.

Skattyter er ikke gitt en tilsvarende rett til å delta i skatteklagenemndas møte.

3.1.5

Virkingen av at reglene ikke følges

Blir reglene om saksbehandlingsformer ikke fulgt, kan avgjørelsen eller vedtaket være ugyldig. Det er bare når det ikke er grunn til å regne med at feilen kan ha virket bestemmende på vedtakets innhold, at avgjørelsen eller vedtaket er gyldig jf. ligningsloven § 3-12.

4

4.1

SAKSBEHANDLINGEN

Saksgangen i endringssaker

Skattekontoret har avgjørelsesmyndighet ved første gangs endring av likningen etter utlegg. Skatteklagenemnda har avgjørelsesmyndighet når skattyter klager på skattekontorets endringsvedtak, eller skattekontoret krever at skatteklagenemnda overprøver skattekontorets vedtak i endringssak.

Når skattyter klager

Skattekontoret og nemnda må vurdere om klagen fyller de vilkår som er satt til form, frister, klagerett mv. Vilkårene for klage fremgår av ligningsloven § 9-2:

- klagen skal være skriftlig
- klagen skal inneholde bestemte påstander og redegjøre for de forhold påstandene bygger på. Det skal ikke stilles strenge krav til begrunnelsen for klagen

Bare rent unntaksvis kan nemnda avvise en klage fordi den ikke er begrunnet tilstrekkelig

- klagefristen er tre uker etter at forrige vedtak ble truffet. Hvis skattyterens oppgaver er fraveket uten at det er gitt påbudt varsel, forlenges klagefristen
- hvis skattyter innen klagefristen ber skattekontoret om opplysninger som er nødvendige for klagen, skal klagefristen være tre uker etter at skattekontoret har sendt de nødvendige opplysningene
- er selvangivelse, årsoppgjør eller utenlandsoppgave ikke levert innen utleggelse av likningen, har skattyter mistet klageretten og kan ikke kreve sin klage behandlet. Klageretten tapes også hvis skattyter har unnlatt å gi opplysninger likningskontoret spesielt har bedt om, eller at skattyter har unnlatt å medvirke til spesiell undersøkelse etter pålegg han har fått i henhold til ligningsloven § 4-10
- klagen skal leveres til skattekontoret.

4.1.1

Selv om ett eller flere av vilkårene for å få klagen behandlet ikke er oppfylt, betyr det ikke at klagen automatisk kan avvises. Skattekontoret og nemnda må vurdere hvilken virkning det skal ha at klagen ikke fyller vilkårene. I denne vurderingen må blant annet spørsmålets betydning, skattyters forhold, sakens opplysning og den tid som har gått vurderes. Andre aktuelle argumenter i saken skal også vurderes. Beslutning om å avvise klagen er et vedtak i endringssaken, og må følge reglene om form, innhold for vedtak mv., jf. punkt 4.2.

Skattyter kan klage over avvisningsvedtaket på samme måte som over andre vedtak i endringssaker.

Klagen kan ikke tas under behandling som klagesak dersom det er gått mer enn ett år siden likningen ble lagt ut, eller vedtak i endringssak er truffet. Slike saker kan imidlertid tas opp av skattekontoret på eget initiativ, se punkt 4.1.2.

Når likningsmyndighetene tar opp en sak på eget initiativ

Skattekontoret og Skattedirektoratet kan ta opp endringsspørsmål uten at det foreligger klage etter ligningsloven § 9-5. Kompetansen til å treffe vedtak når saken er tatt opp til ny behandling, er lagt til henholdsvis skattekontoret, skatteklagenemnda eller riksskattenemnda, jf. ligningsloven § 9-8 nr. 1.

Skattekontoret har som hovedregel avgjørelsesmyndighet i saker som skattekontoret har tatt opp etter ligningsloven § 9-5 nr. 1 og 2. Skatteklagenemnda har avgjørelsesmyndighet i saker som skattekontoret har tatt opp etter ligningsloven § 9-5 nr. 3.

Det er frister for likningsmyndighetenes rett til selv å ta opp spørsmål om endring; ti, tre og to år, jf. § 9-6. Fristens lengde er avhengig av om endringen er til skattyters gunst eller ugunst, om det er snakk om uriktig rettsanvendelse eller skjønnsutøvelse, eller om avgjørelsen er basert på et uriktig faktisk grunnlag.

Skattekontoret kan etter § 9-5 nr. 1 ta opp ethvert endringsspørsmål som gjelder:

- avgjørelse under den ordinære likning (likning frem til utlegg) eller forhåndslikning
- vedtak i endringssak uansett hvem som har fattet vedtaket, når det faktiske grunnlaget for vedtaket var uriktig eller ufullstendig

Skattekontoret skal etter § 9-5 nr. 2 ta opp spørsmål om endring:

- som følger av, eller forutsettes i en domstolsavgjørelse
- når skattelovgivningen foreskriver endring i likningen som følge av senere inntrufne omstendigheter
- som følger av avtale som nevnt i lov av 28. juli 1949 nr. 15 om adgang for Kongen til å inngå overenskomst med fremmede stater til forebygging av dobbeltbeskatning mv.

Skattekontoret kan kreve at skatteklagenemnda overprøver ethvert endringsvedtak truffet av skattekontoret, jf. § 9-5 nr. 3. Hvis det faktiske grunnlaget for vedtaket var uriktig eller ufullstendig, kan skattekontoret velge å selv behandle saken på nytt jf. ligningsloven § 9-5 nr. 1 bokstav b.

Skattedirektoratet kan kreve at riksskattenemnda overprøver vedtak truffet av skatteklagenemndene.

Ved overprøving kan alle sider av avgjørelsen prøves; juss, faktum og skjønn.

Likningsmyndighetene kan på ethvert trinn i saksbehandlingen utvide saken til også å omfatte andre spørsmål i skattyters likning. Skattyter kan i slike tilfeller kreve at disse spørsmålene behandles på nytt av skattekontoret som endringssak.

Skattekontoret må vurdere om det er grunn til å ta opp endringssaken. De må blant annet se på hvor viktig spørsmålet er, skattyters forhold, sakens opplysning

og tiden som er gått, jf. § 9-5 nr. 7.

Hvis skattekontoret bestemmer seg for å ta opp en sak, kan skatteklagenemnda overprøve beslutningen. Nemnda kan henlegge saken hvis den vurderer momentene annerledes enn skattekontoret, jf. § 9-5 nr. 7 annet punktum. Henlegger nemnda saken, er dette et vedtak i endringssaken. Vedtaket må følge reglene som er skissert under punkt 4.2.

Skattekontoret skal sørge for at skattyter får varsel om endringssaken. Skattyter skal gis en passende frist til å uttale seg før saken behandles. Treffes vedtak uten at det er varslet, kan skattyter bringe saken inn for ny behandling hos den myndighet som fattet vedtaket, jf. § 9-7.

Behandling av endringssak; vedtak

Når nemnda har tatt avgjørelse i en endringssak, kalles avgjørelsen «vedtak». Vedtak skal følge bestemte regler om form, innhold og saksgang. Vedtaket skal

være skriftlig og må angi de endringer i skattyters likning som er vedtatt, og hvilke andre spørsmål som er avgjort. Punktene skal begrunnes kort, jf. § 3-11.

Av begrunnelsen må det gå fram hvilket faktisk forhold (faktum) som er lagt til grunn og hvilke rettsregler som er brukt (rettsanvendelsen). Har nemnda utøvd skjønn behøver ikke begrunnelsen ta for seg alle momentene detaljert, men det må gå tilstrekkelig klart fram hva nemnda har bygget sin skjønnsmessige fastsettelse på. Sikre faktiske opplysninger eller forutsetninger som skjønnet bygger på, kreves protokollert. Anførsler fra skattyteren skal være nevnt, men behøver som hovedregel ikke være detaljert gjengitt. En viktig anførsel krever en grundigere behandling i begrunnelsen.

Der skattekontoret avgjør endringssak og skattyter ikke har kommet med innsigelser til varsel om endring, eller skattyters klage fullt ut tas til følge, trenger ikke skattekontoret utferdige et skriftlig vedtak. Det er tilstrekkelig at det ved påtegning på selvangivelsen eller dokument som følger denne, eller av protokoll som

føres, går fram hva fraviket består i eller avgjørelsen går ut på. Grunnlaget for fraviket eller tilsidesettingen skal angis hvis det ikke går klart fram av sammenhengen. Hvis det ilegges tilleggsskatt, følges derimot reglene om vedtak i ligningsloven § 3-11 nr. 1 til 3.

Skattyteren skal ha gjenpart av vedtaket med informasjon om klageadgang. For vedtak i skatteklagenemnda skal skattyter ha informasjon om rett til å kreve saks-kostnader og frist for å fremme slike krav. Er skattyter representert ved fullmektig, for eksempel advokat, skal denne ha gjenpart av vedtaket. Skattekontoret kan rette skrive- eller beregningsfeil i vedtaket.

Går vedtaket ut på å endre skattyters likning, må likningen for det aktuelle inntektsår som hovedregel omgjøres. Men endringen kan også gjennomføres på en annen og enklere måte, såkalt summarisk endring. Se for øvrig ligningsloven § 9-9.

Hvis disse saksbehandlingsreglene ikke er overholdt, kan vedtaket være ugyldig. Ved avgjørelsen av

gyldighetsspørsmålet legges vekt på om feilen kan sies å ha virket bestemmende på vedtakets innhold, jf. § 3-12.

SAKSKOSTNADER

Når likningsmyndighetene endrer en likningsavgjørelse til skattyters gunst, har han under visse betingelser krav på hel eller delvis dekning av saks-kostnadene som er pådratt for å fremme saken overfor skatteklagenemnda. Kravet stilles til skattekontoret som avgjør saken i første instans. Skattekontorets avgjørelse om dekning av saks-kostnader kan påklages til skatteklagenemnda. Se ligningsloven § 9-11.

Det er bare kostnader som skattyter må betale selv som kan kreves dekket. Skattyter må selv sette frem krav om dekning av kostnadene, og de må dokumenteres med regninger, fakturaer mv.

Betingelsene for å få dekket sakskostnadene er at

- kostnadene er vesentlige i forhold til de økonomiske forhold (vanligvis mer enn kr 1 500)
- det er med god grunn de er oppstått
- det er urimelig at skattyter må dekke dem selv

SKATTELEMPNING

Dersom det på grunn av særegne forhold må antas å virke særlig ubillig overfor en skattyter å kreve at han skal betale hele skatten, kan den som skal treffe avgjørelsen om likningen innberette forholdet til skatteutvalget og foreslå at skatten blir satt ned eller ettergitt, jf. ligningsloven § 9-12.

Denne bestemmelsen er ment som en sikkerhetsventil, og bør bare unntaksvis tas i bruk.

OM FORHOLDET MELLOM LIGNINGSLOVEN OG FORVALTNINGSLOVEN

Forvaltningslovens bestemmelser gjelder som hovedregel ikke ved likningen. Bestemmelser av forvaltningsmessig art som gjelder ved likningen, er tatt inn i ligningsloven. Forvaltningslovens regler kan imidlertid, hvis særskilte hensyn ikke taler imot det, benyttes i enkelttilfeller der ligningsloven ikke regulerer et spørsmål. På samme måte kan forvaltningslovens regler tillegges vekt ved fortolkningen av ligningsloven. Ulovfestede prinsipper om såkalt «alminnelig god forvaltningsskikk» gjelder i likningsforvaltningen så vel som i annen forvaltningsutøvelse. Slike prinsipper er blant annet at saksbehandlingen skal være forsvarlig eller at begge parter bør høres før avgjørelsen treffes hvis det er interessekonflikter mellom partene.

AKTUELLE LOVER/ REGELVERK

Lover:

- Lov om ligningsforvaltningen av 13. juni 1980 nr. 24 (ligningsloven).
- Lov om skatt av formue og inntekt av 18. august 1911 nr. 8 (skatteloven) – Loven er opphevet, men kommer til anvendelse for likninger t.o.m. inntektsåret 1999.
- Lov om skatt av formue og inntekt av 26. mars 1999 nr. 14 (skatteloven) – Loven kommer til anvendelse for likninger f.o.m. inntektsåret 2000.
- Lov om særregler for beskatning av selskaper og selskapsdeltakere av 20. juli 1991 nr. 65 (selskapsskatteloven). Opphevet fra 1. januar 2000.
- Lov om folketrygd av 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven), kapittel 1, 2, 3 og 23
- Lov om betaling og innkreving av skatt av 21. november 1952 nr. 2 (skattebetalingsloven).
- Lov om skatt til Svalbard av 29. november 1996 nr. 68 (Svalbardskatteloven).

Andre sentrale kilder:

- Skattedirektoratets Lignings-ABC.
Omtaler de viktigste reglene på området.
- Harboe, Kalgaard og Leikvang: Ligningsloven med kommentarer.
- Ligningsutvalget: Dommer uttalelser mv. i skattesaker og skattespørsmål. (Utvalget, Utv.)
- Skattedirektoratets meldinger.

Annen informasjon:

- Rettledninger
- Brosjyrer
- www.skatteetaten.no

Skatteetaten

Utgitt av
Skattedirektoratet
Boks 63 Etterstad
0603 Oslo
Desember 2007

Opplag
1000

Design
blaadesign.no

skatteetaten.no

RF- 2031